

-Aan geadresseerde

Referentie :
Behandeld door : E. Drenth
Betreft : TBM alert
Den Haag : maart 2023

Geachte heer, mevrouw,

Stichting TBM informeert u graag over een aantal zaken aangaande de teelt van TBM-pootgoed en zetmeelaardappelen in het noordoostelijke zand- en dalgrondegebied.

1. Wratziekte fysio 38

Helaas werd deze winter bekend dat de NVWA in de gemeenten Westerwolde, Pekela, Midden-Groningen en Stadskanaal in totaal acht aardappelpercelen heeft aangetroffen met wratzieke. Voor deze nieuwe besmettingen met wratzieke onderzoekt de NVWA welk fysio de oorzaak hiervan is. Naar verwachting zullen de betreffende fysio's in zomer 2023 bekend worden. Eerder in 2020 werd de sector al opgeschrikt door twee officiële vondsten van wratzieke in de omgeving van Stadskanaal. Oorzaak van deze besmettingen bleek voor Nederland een nieuwe variant: fysio 38. Ook na de teelt van 2021 heeft de NVWA opnieuw op twee percelen wratzieke vastgesteld met fysio 38.

In november 2022 heeft Stichting TBM via nieuwsbrief u geïnformeerd over de uitslagen van het resistentieonderzoek in aardappelrassen betreft fysio 38. Dit is terug te lezen op onze website via de nieuwspagina. De conclusie is dat er weinig rassenkeuze is betreft resistentie voor fysio 38. Daar komt bij dat van de minst vatbare rassen het aanbod van pootgoed gering is voor aankomend teeltseizoen. Stichting TBM wijst u op beheersmogelijkheden die ingezet kunnen worden om tijd te winnen en kwekers de tijd te geven om resistenties te ontwikkelen:

- Het vermijden van rooivruchten op risicovolle hoeken, zoals de laadplaatsen afluand.
- Bezemschoon maken van machines
- Stuijbestrijding
- Zeef- en tarragrond terug naar herkomstig perceel of (wanneer niet meer herleidbaar) niet op de percelen terug brengen

2. Wratziekte fysio 18

Er zijn een aantal kerngebieden waarin in het verleden een vondst van fysio 18 heeft plaatsgevonden. Ten oosten van Veendam is vanaf 1 januari 2023 een nieuw kerngebied ingesteld vanwege een vondst in herfst 2021. Op verzoek van BO Akkerbouw heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) per 1 januari 2023 de regelgeving aangepast. Hierdoor is vanaf 2023 een resistentiecijfer van 6 of hoger tegen de fysio's 2/6 én 18 in kerngebieden ook verplicht voor de consumptieaardappel- en pootaardappelteelt. Echter, het verstandig is om aardappelrassen te kiezen met een hoger resistentiecijfer.

- [Klik hier voor aardappelrassen tegen wratzieke fysio 18 \(Lijst T\)](#)
- [Klik hier voor de gedetailleerde kaarten met kerngebieden \(bijlagen 3a\)](#)

3. Aanvragen ontheffing voor gezamenlijk vermeerderen pootgoed

De vermeerdering van TBM-pootgoed dient plaats te vinden voor eigen rekening en risico op percelen behorend bij het eigen bedrijf. Op het perceel mogen normaliter verder geen andere zetmeelaardappeltelers hun pootgoed vermeerderen. Twee of meer telers mogen op één perceel TBM-pootgoed vermeerderen als het bestuur daar vooraf ontheffing voor heeft verleend. Een ontheffing wordt slechts verleend als er zwaarwegende argumenten zijn om de

Stichting Teeltbeschermingsmaatregelen Zetmeelaardappelen

Postadres: Bezuidenhoutseweg 105 2594 AC Den Haag
Secretariaat: Bezuidenhoutseweg 105 2594 AC Den Haag
Tel.nr.: 06 10796152
e-mail: edrenth@lto.nl

vermeerdering niet onder één leveranciersnummer te doen plaatsvinden. Het aanvragen van een ontheffing gebeurt door middel van een formulier die te downloaden is op onze website. Na ontvangst van uw schriftelijke aanvraag beoordeelt een commissie van drie bestuursleden of een ontheffing verleend kan worden. De behandeling van uw volledig ingediende schriftelijke ontheffingsaanvraag neemt enkele weken in beslag. Een verleende ontheffing blijft vier teeltseizoenen van kracht.

→ Het ontheffingsformulier kunt u vinden op onze website: <https://bit.ly/3JqWWKc>

4. Virus

Een grote uitdaging is de toenemende virusdruk. Enerzijds door de zachte winters waardoor de luizendruk steeds groter wordt. Anderzijds doordat er steeds minder bedrijfszekere gewasbeschermingsmiddelen komen waarmee de bladluizendruk in toom kan worden gehouden. Minerale oliën blijven het beproefde recept bij viruspreventie in de pootaardappelteelt. Bij een wekelijkse bespuiting gedurende de gehele groeiperiode wordt een reductie bereikt van de virusaantasting van 50% en meer. Belangrijk is om hiermee direct vanaf de opkomst te beginnen.

5. Aardappelmoetheid (AM)

Ook de TBM monitoringsresultaten 2022 laten nog steeds een toenemend aandeel van matig en (zeer) zware besmette percelen met AM zien. Het onderzoeken van de AM-situatie op eigen percelen blijft van grote waarde als vertrekpunt voor de AM strategie op het eigen bedrijf. Dat rechtvaardigt dan ook de voortzetting van het AM-bemonsteringsarrangement, constateert het bestuur. Elke teler van aardappelen bestemd voor zetmeelproductie krijgt ook weer in het najaar van 2023 de mogelijkheid om 10% van het areaal te laten bemonsteren voor onderzoek op aardappelmoetheid. Die bemonstering kan 10% van uw zetmeelaardappelareaal omvatten, omdat dat correspondeert met uw TBM-pootgoed behoefte voor het volgende jaar. Het blijft van groot belang om zoveel mogelijk (hoog)resistente rassen te gebruiken, die passen bij de AM-populatie op uw perceel. Het bestuur vraagt u ook om actie te nemen om verplaatsing van grond en aardappelen te beperken.

→ In deze brochure vindt u meer informatie over aanpak van AM op uw bedrijf: <https://edepot.wur.nl/517931>

5. Aanmeldingen veldinspectie

Via Avebe kunnen telers hun percelen voor TBM vermeerdering aanmelden. Telers binnen het TBM-gebied die aan een andere aardappelzetmeelindustrie leveren, kunnen ook onder de TBM-veldinspectie eigen pootgoed vermeerderen van de toegestane rassen. Adressen van deze telers zijn echter niet bekend bij TBM. Zij dienen zelf om uitvoering van de veldinspectie te vragen bij het TBM-secretariaat.

6. Rassenlijst TBM

Andere rassen dan in de tabel mogen niet aangeboden worden voor de TBM-veldinspectie. Er is één ras toegevoegd ten opzichte van 2022 (groen gemarkeerd). In de wratziektekerngebieden in de omgeving van Barger-Compascuum, Borger, Foxel, Mantinge, Ter Apel, Veendam en Veendam-Oost mogen alleen rassen worden geteeld die ook voldoende resistent zijn tegen fysio 18. Deze rassen zijn aangeduid met een *. Voor de rest van het zetmeelaardappeltelend gebied in Nederland geldt, dat rassen met voldoende resistentie tegen fysio 2/6 geteeld moeten worden. Echter in de directe omgeving van de kerngebieden is het verstandig gebruik te maken van rassen met voldoende resistentie tegen fysio 18.

Achilles *	Avarna *	BMC *	Plasandes	Sassy	Speculos *
Actaro *	Avatar *	Dartiest *	Plasent *	Scala*	Sprinter
Adelinde *	Aveka	Dirigent	Plasettie *	Scarlet	Starga *
Allure *	Avenger*	Euroflora	Plasinka *	Senata *	Stratos
Altus *	Aventra *	Euroviva *	Plasstärke *	Seresta *	Supporter *
Amarock *	Avici *	Festien *	Plasuno *	Serum Star *	Triton *

Stichting Teeltbeschermingsmaatregelen Zetmeelaardappelen

Postadres: Bezuidenhoutseweg 105 2594 AC Den Haag
Secretariaat: Bezuidenhoutseweg 105 2594 AC Den Haag
Tel.nr.: 06 10796152
e-mail: edrenth@lto.nl

Amyla	Avito *	Kuba *	Plasure *	Signum *	Vebeca *
Ardeche	Axion *	Merenco *	San Francisco *	Simphony *	Vebesta *
Aurora *	Belita *	Nomade	Saprodi *	Smaragd *	Vermont *
Avamond *	Benno Vrizo	Novano *	Sarion *	Sofista *	

Stichting TBM wijst u op de volgende voorwaarden met betrekking tot het vermeerderen van eigen pootgoed:

- TBM-pootgoed mag alleen vermeerderd worden voor eigen rekening en risico en op percelen behorend bij het eigen bedrijf (RVO geregistreerd) en gelegen in het zetmeelaardappeltelend gebied in Nederland met bestemming aardappelzetmeel- industrie (verwerking tot aardappelzetmeel met GN-code 11081300).
- De kaart met het zetmeelaardappeltelend gebied kunt u raadplegen op: <https://bit.ly/3ZUXduR>
- TBM-pootgoed mag niet in het handelsverkeer worden gebracht.
- Wij willen u er op wijzen dat sinds 2005 voor de teelt van pootaardappelen in geheel Nederland een wettelijk verbod geldt op het gebruik van oppervlaktewater 'op enigerlei wijze voor of bij' de teelt van pootgoed. Het verbod geldt ook voor TBM-pootgoed. Het gebruik van oppervlaktewater voor gewasbespuitingen en het beregenen van TBM-percelen is dus niet toegestaan. Meer informatie over het beregeningsverbod voor pootgoed kunt u vinden op: <https://bit.ly/3TmuRai>
- De kaart met de verschillende preventie- en kerngebieden kunt u vinden op: <https://bit.ly/3yIOAYn>

7. Partijkeuring en controleveld

Om de resultaten van de eenmalige beoordeling van het TBM-pootgoed bij de veldinspectie te kunnen toetsen op praktijkwaarde, wordt jaarlijks een controleveld voor TBM-pootgoed aangelegd. Dit controleveld geeft een goed inzicht in de gezondheid van het TBM-pootgoed. Inmiddels is de partijkeuring en monsternamen voor het controleveld gestart. Tijdens de bewaarperiode worden er bij circa 100 telers partijen TBM poot goed (teelt 2022) beoordeeld en zonodig onderzocht op de aanwezigheid van ziekten zoals bruinrot. Er wordt een onderverdeling gemaakt in de groep ernstige knolziekten en in een groep minder ernstige gebreken. De mate van aantasting geldt als basis voor een advies aan de teler over de geschiktheid van de partij als uitgangsmateriaal voor teelt van zetmeelaardappelen.

Het TBM bestuur west u een vruchtbaar en productief teeltjaar 2023 toe.

Bestuur Stichting TBM